PATVIRTINTA
Druskininkų Mikalojaus Konstantino
Čiurlionio meno mokyklos direktoriaus
2026 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V1-124

DRUSKININKŲ MIKALOJAUS KONSTANTINO ČIURLIONIO

MENO MOKYKLA

SMUIKO DALYKO UGDYMO PROGRAMA

Parengė: smuiko mokytoja
ekspertė
Eglė Sakavičienė

Druskininkai

2026 m.

TURINYS

ĮVADAS ……..... 3

SMUIKO PRADINIO MUZIKINIO FORMALŲJĮ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA ……..... 6

SMUIKO PAGRINDINIO MUZIKINIO FORMALŲJĮ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA …….……... 12

SMUIKININKŲ ANSAMBLIS …… 20

SMUIKO NEFORMALIOJO UGDYMO PROGRAMA (C LYGIS) …….. 22

ĮVADAS

Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos smuiko dalyko ugdymo programų turinys diferencijuojamas, organizuojamas pagal mokinių poreikius, gebėjimus, bei brandą. Mokiniams, pasirinkusiems styginį instrumentą smuiką, pradinio ir pagrindinio muzikinio ugdymo programa skirta mokyklinio amžiaus vaikams. *Pradinio muzikinio ugdymo programoje* (1-3 mokymo metai) dalykas padeda susipažinti su instrumento atlikimo technika, meninės išraiškos priemonėmis. Kuriamos prielaidos veikti savarankiškai. Siekiama atskleisti stilių, dermės, melodijos, harmonijos, faktūros, tembrų, dinamikos įvairovę. *Pagrindinio muzikinio ugdymo programoje* (4-7 mokymo metai) smuiko specialybės dalykas plėtoja muzikavimo, instrumento technologijos pažinimo ir muzikinės saviraiškos galimybes, ugdomos meninės ir estetinės kompetencijos, lavinami įgūdžiai ir gebėjimai paties mokinio muzikinei perspektyvai numatyti. Plėtojami ansamblinio muzikavimo, sceninės kultūros, muzikos interpretacijos ir meninės saviraiškos įgūdžiai, siekiama tarpkultūrinio pažinimo, bendravimo kompetencijos.

PASKIRTIS

Programa skirta pradiniam (I-III kl.) ir pagrindiniam (IV – VII kl), tiksliniam smuiko dalyko mokymui. Programos **paskirtis** – pateikti pagrindinius smuiko specialybės mokymosi tikslus, uždavinius, pagrindines jų įgyvendinimo gaires, vertinimo principus.

Programos dalys:

1. Pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa (I – III kl.)
2. Pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa (IV-VII kl.)

68 val.per m.m., 2 val. per savaitę; viso: 476 val., 7 metai

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Smuiko dalyko ugdymo programa orientuota į veiklą (koncertus, festivalius, konkursus, meninius projektus). Muzikinio ugdymo **tikslas** – ugdyti kūrybišką, aktyvią ir emocingą, estetinei ir kultūrinei patirčiai atvirą, prasmingai savo kūrybinius polinkius realizuoti bei kultūrines reikmes tenkinti gebančią asmenybę, teikti kiekvienam žmogui būtiną muzikinį išprusimą bei raštingumą. Smuiko dalyko ugdymas laiduoja, kad mokiniai pajėgtų dalyvauti aplinkos muzikiniame gyvenime, muzika praturtintų jų asmeninį gyvenimą.

Keliami **uždaviniai**:

- įdiegti ir lavinti elementarius griežimo smuiku įgūdžius;
- skatinti mokymosi motyvaciją;
- ugdyti kūrybiškumą, savarankiškumą;
- puoselėti muzikavimo įgūdžius, diegiant stilingos išraiškos jausmą;
- gilintis į atlikėjo meną, stilius bei išraiškos niuansus, gretinant kelių kūrinių atlikimą;
- skatinti moksleivius laisvai interpretuoti muziką bei ją vertinti;
- akcentuoti klasikinės (renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochų) muzikos vertingumą, padėti suvokti jos sąsajas su atitinkamo laikotarpio bei vietos kultūra, literatūra, architektūra, daile;

- atskleisti muzikos pasaulio įvairovę;
- puoselėti moksleivių muzikinį skonį, kultūrinę, estetinę nuovoką.

UGDYMO PROGRAMOS TURINYS

Smuiko dalyko pamokų ugdymo turinys prieinamas vaikui, atliepiantis jo amžiaus tarpsnio ypatybes bei poreikius, susietas su vaiko realaus gyvenimo problemomis. Darbas planuojamas atsižvelgiant į individualias moksleivio ar jų grupės ugdymosi poreikius, t.y. individualizuojant darbą. Muzikinio ugdymo turinys planuojamas:

- atsižvelgiant į moksleivio poreikius;
- atrenkant bei parenkant mokymo metodus, priemones ir medžiagą;
- siaurinant arba plečiant medžiagos apimtį.

Mokymas primena augančią spiralę. Mokiniui pateikiama nauja užduotis, reikalaujanti panaudoti įgytus griežimo įgūdžius, kuriais naudojamasi ir šie, savo ruožtu, inspiruoja naujus. Taip priartėjama prie gyvenimiško modelio, t.y. ugdomi mokymosi (turima patirtis) ir problemų sprendimo (nauji įgūdžiai) gebėjimai, leidžiantys žmogui mokytis visą gyvenimą.

UGDYMO METODAI

- **Individuali pamoka**
- **Grupinis mokymas**
- **Projektų rengimas**
- **Užmokyklinės užduotys**

- Taikomi aktyvieji (veiklinantieji metodai), skatinantys iniciatyvumą, veiklumą, padedantys įgyti svarbių, prasmingų žinių, ugdantys nuostatą nuolat mokytis ir atsinaujinti.
- Ugdantys vertybines nuostatas, plėtojantys bendruosius bei dalykinis gebėjimus, leidžiantys įsivertinti ir prisiimti atsakomybę už savo veiklos (mokymosi) rezultatus; teikiantys galimybę mokytis savarankiškai.
- Atitinkantys amžiaus tarpsnio vaikų raidos ypatumus, panaudojantys jau turimą vaikų patyrimą, grįsti jų veikla bei išgyvenimu.
- Mokiniams sudaromos sąlygos koncertuoti ne tik mokykloje, bet ir mieste, šalies renginiuose.
- **Atsižvelgiant į mokinių poreikius bei gebėjimus, smuiko specialybės muzikinio ugdymo programos turinį rekomenduojama siaurinti arba plėsti.**

  A lygis – parinkdamas mokiniui individualią programą pedagogas stengiasi maksimaliai atskleisti ir ugdyti mokinio muzikinius ir techninius gebėjimus.

B lygis – parinkdamas mokiniui individualią programą, pedagogas įvertina mokinio sugebejimus ir pažangą. Todėl i repertuarą leidžiama įtraukti kūrinius iš žemesnių klasių.

C lygis (neformalusis ugdymas, NU) – individuali programa sudaroma atsižvelgiant į mokinio pasirinktą modulį, kontaktinio laiko trukmę ir individualų besimokančiojo progresą.

PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

- Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.
- Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekiami vertinami pagal mokykloje galiojančią Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą.

1. Pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programos) paskirtis – padėti mokykloms pasirengti mokyklos lygmens Programą ir užtikrinti formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę.

2. Programos trukmė – 3 metai.

3. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės: mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, fortepijonas arba pianinas, garso klausymosi įranga, metronomas, kompiuteris su interneto prieiga.

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, STRUKTŪRA IR DERMĖ SU KITOMIS MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMOMIS

4. Programos tikslas – suteikti mokiniui pradines muzikos žinias, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius ir bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.

5. Programos uždaviniai:

5.1. plėtoti mokinių meninius ir kūrybinius gebėjimus;

5.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;

5.3. formuoti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;

5.4. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.

6. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, programos trukmė, dalyvių amžius, rengimo principai ir uždaviniai, struktūra, mokymosi formos, muzikos instrumentų sąrašas, branduolio dalykų uždaviniai, veiklos sritys, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programa), profesinės linkmės muzikinio ugdymo moduliu, pradinio ugdymo muzikos dalyko bendrąja programa;

Programą baigusiems mokiniams rekomenduojama muzikinį ugdymą tęsti, renkantis pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, kitą muzikinio neformaliojo vaikų švietimo programą; profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulį, specializuoto ugdymo krypties programą (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programą).

MUZIKAVIMAS

7. Muzikavimo paskirtis – suteikti mokiniui pasirinkto instrumentinio muzikavimo pradmenis.

8. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

9. Muzikavimo uždaviniai:

9.1. atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinį vaiko muzikalumą;

9.2. formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;

9.3. pažinti muzikinės kalbos priemones;

9.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

10. Muzikavimą sudaro trys veiklos sritys:

10.1. muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas;

10.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

10.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
11. Muzikavimo mokymo trukmė – 3 metai.
12. Muzikavimo mokymas: muzikavimo pamokos yra individualios; 2 valandos per savaitę
13. Muzikavimo mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinius muzikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus, pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
• Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką	2.1.1.Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinys), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. Mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. Mokytis susikaupti, nesijaudinti pamokoje ir pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

14. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

14.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

14.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

14.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

15. Mokantis pagal programą, ugdomos kompetencijos:

15.1. socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos – muzikuodami pavieniui, grupėje ir kolektyve mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdosi savivertę, empatiškumą ir savitvardą, stiprina taisyklingos laikysenos, kvėpavimo įgūdžius, mokosi saugiai elgtis;

15.2. kultūrinė – atlikdami įvairių stilių, žanrų, regionų muziką, dalyvaudami koncertinėje veikloje, bendraudami su profesionaliais menininkais mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis;

15.3. kūrybiškumo – mokydamiesi interpretuoti muzikos kūrinius mokiniai tyrinėja kūrinį, siūlo idėjas dėl jo atlikimo, kritiškai jas vertina, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, įsivertina juos;

15.4. pilietiškumo – dalyvaudami valstybei svarbiuose renginiuose, atlikdami lietuvišką muziką ugdosi pilietinį tapatumą, įsipareigoja gerbti Lietuvos nepriklausomybę;

15.5. pažinimo – mokydamiesi skirtingų dalykų įgyja muzikinio raštingumo pagrindus, analizuoja savo mokymąsi, įsivertina pasiekimus, kelia mokymosi tikslus.

1 klasė
1-ieji mokymosi metai

Programos apimtis 68 val.

Pažintis su instrumentu (smuiko ir stryko dalių pavadinimai). Taisyklinga stovėsena

Parengiamieji rankų nustatymo, laikysenos pratimai. Klausos ir ritmo lavinimas. Pirmosios žinios apie muzikinį raštą. Raumenų laisvumo, griežimo judesių koordinavimo ugdymas.

Stryko virbą laikančių pirštų laisvumo ir elastingumo formavimas. Garso išgavimas visu stryku ir atskiromis jo dalimis (prie kaladėlės, viduryje ir gale stryko). Dviejų natų *legato* vienu stryko judesiu ant vienos stygos. Kairės rankos pirštų išdėstymas pirmoje pozicijoje (pustonis tarp 2-3 pirštų).

Dinamikos ženklai (*forte ir piano*)

Parengiamieji vibrato („vėjas“) ir pozicijų keitimo („liftas“) pratimai.

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 1-2 vienos oktavos gamas (G-dur, D-dur, A-dur) 10 - 12 etiudų ir pjesių.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis

Kepitis J. Lėlės valsas
Liet. l. d. Tu, saulute, vakaran
Vokiečių l. d. Paukštelis
Liet. l. d. Kinku kinku Domininku
Bach J.S. Fragmentas iš kantatos
Lietuvių l.d. Tili lili dūda
Lietuvių l.d. Avelė
Mozart V.A. Allegretto
Cofalik A. Čardašas

B lygis

Liet. l. d. Aguonėlė
Liet. l. d. Vakarėlis
Prancūzų l. d. Brolis Žakas
Frid A. Valsas

Atsiskaitymo būdai: I kl. II pusm. akademiniame koncerte atliekami 2 kūriniai – skirtingo charakterio pjesės.

2 klasė
2-ieji mokymosi metai

Programos apimtis: 68 val.

Muzikos suvokimo ugdymas. Dažniausiai pasitaikantys kūrinio charakterį, atlikimo tempą bei dinaminius atspalvius nusakantieji terminai. Natų pažinimas g-h2 ribose. Paprasčiausi štrichuotės (žemyn, aukštyn) bei pirštuotės žymėjimai. Ugdyti gebėjimą savarankiškai pasirinkti aplikatūrą I-mos pozicijos ribose.

Rankų nustatymo, laikysenos tobulinimas. Raumenų laisvė, griežimo judesių koordinavimas. Tolimesnis klausos lavinimas. Intonacija, ritmas, garso kokybė.

Įvairus kairės rankos pirštų išdėstymas I-mos pozicijos ribose (pustonis tarp 1-mo piršo ir laisvos stygos, tarp 1-2, 2-3, 3-4 pirštų). Slenkantieji (chromatiniai) kairės rankos pirštų judesiai.

Griežimas visu stryku, *detache* prie kaladėlės, viduryje stryko ir laibgalyje. *Legato* štrichas iki 4-ių natų vienu stryku. Štrichų *detache* ir *legato* derinių lavinimas. Pradinė pažintis su štrichais *staccato ir martele*.

Vibrato ir pozicijų keitimo pratimai.

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 2-4 vienos - dviejų oktavų gamas su trigarsiais (G-dur, C-dur, F-dur, B-dur, D-dur, A-dur, h-moll), 2-6 etiudus, 4-6 pjeses, pagal galimybes 1-2 stambią formą. I ir II pusmečio atsiskaitymo metu atlikti 2-3 pjeses ir (arba) 1 stambią formą.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis

Beethoven L. Švilpikas
Čekų liaudies daina Piemenėlis
Haydn J. Dainelė
Lietuvių liaudies daina Tupi žvirblis
Liuly Ž. Dainelė
Mozart V.A. Gegužės daina
Šernas T. Geras mokinys
Šernas T. Laipteliai

B lygis

Lietuvių l. d. Oi tu strazde
Vedenskij V. Traukinukas
Rebikov A. Čekų šokis
Bogdanovas O. Po lietaus
Metz M. Raitelių daina
Lietuvių l. d. Tas žvirblelis
Suzuki S. Lopšinė

Stambios formos kūriniai

Černienė M. Mini koncertas
Bogdanovas O. Variacijos V.A.Mocarto „Allegretto“ tema
Handel G.F. Gavotas ir variacijos A-dur
Suzuki S. Variacijos A-dur

Atsiskaitymo būdai: I pusm. kontrolinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)
II pusm. akademinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)
II pusm. technikos įgūdžių kontrolinė pamoka – 1 gama, 1 etiudas.

3 klasė
3-ieji mokymosi metai

Programos apimtis 68 val.

Tolesnis rankų nustatymo, griežimo judesių įvairovės, laisvės bei elastingumo lavinimas. Įvaldytų štrichų (*detache, legato*, *staccaot, martele* ir jų derinių) tobulinimas. *Legato* štrichas iki 8-nių natų vienu stryku. Garso dinamika. Stryko vedimas dviem stygom, dvigubos natos su laisva styga.

Kairės rankos piršto krintančiojo tipo judesių aktyvumo valdymas, ritminiai pratimai. Pažintis su II ir III pozicija, aplikatūra. Vibrato III-čioje pozicijoje.

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 2-6 vienos oktavos gamas ir trigarsius I pozicijoje (G-dur, A-dur, B-dur, F-dur, a-moll, h-moll) ir III pozicijoje (G-dur, g-moll, C-dur, c-moll, D-dur, d-moll), 2-6 etiudus, 4-6 pjeses, 1 stambią formą. I ir II pusmečio atsiskaitymo metu atlikti 2-3 skirtingo charakterio pjeses ir (arba) 1-2 stambią formą.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis

Anglų liaudies daina Mik, mažyli
Baklanova N. Mazurka
Baklanova N. Romansas
Dvarionas B. Preliudas
Dvarionas B. Andante cantabile
Gretri A. Dainelė
Haydn J. Andante

Mikalauskas V. Andantino
Ramo J. Rigodonas
Šernas T. Žvirblelis
Schubert F. Ekosezas
Weber K.M. Medžiotojų choras
Weber K.M. Valsas
Mozart V.A. Dūdmaišis
Janšinov A. – Bogdanovas O. Linksmosios triolės

B lygis

Beethoven L. Šunelis
Liet. l. d. Naujienos
Liet. l. d. Oi toli, toli
Bach J.S. Fragmentas iš kantatos

Stambios formos kūriniai

Handel G.F. Gavotas ir variacijos A-dur
Klova V. 8 variacijos smuikui ir fortepijonui
Rieding O. Koncertas h-moll I d.
Handel G.F. Sonatina D- dur

Atsiskaitymo būdai:

I pusm. kontrolinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)

II pusm. keliamasis egzaminas – 3 kūriniai (2 skirtingo charakterio pjesės ir stambios formos kūrinys)

II pusm. technikos įgūdžių kontrolinė pamoka – 1 gama, 1 etiudas.

III klasės keliamojo egzamino vertinimo kriterijai:

- teksto tikslumas
- intonavimas
- štrichų kokybė
- garso kokybė
- kūrinio nuotaikos, charakterio perteikimas

Pagrindinio instrumento smuiko pradinio ugdymo mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - smuikavimo įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinius smuikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai stovint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką	2.1.1.Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinys), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. Mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir

konkursuose.	elgsenai scenoje; 3.1.3. Mokytis susikaupti pamokoje ir pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

14. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

14.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

14.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

14.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

SMUIKO DALYKO PAGRINDINIO MUZIKINIO FORMĄLŲJĮ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programa) paskirtis – padėti mokykloms pasirengti mokyklos lygmens Programą ir užtikrinti formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę.

2. Programą rekomenduojama rinktis mokiniams, baigusiems pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

3. Programos trukmė – 4 metai.

4. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės: mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, fortepijonas arba pianinas, garso klausymosi įranga, metronomas, kompiuteris su interneto prieiga.

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, STRUKTŪRA IR DERMĖ SU KITOMIS MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMOMIS

5. Programos tikslas – sistemiškai plėsti mokinių muzikos srities žinias, stiprinti muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius ir suteikti bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.

6. Programos uždaviniai:

6.1. sudaryti mokiniams galimybę plėtoti jų poreikius bei meninius ir kūrybinius gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;

6.2. gilinti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;

6.3. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.

7. Siekiant užtikrinti Programos dermę su kitomis muzikos krypties ugdymo programomis, programos trukmė, dalyvių amžius, rengimo principai ir uždaviniai, struktūra, mokymosi formos, muzikos instrumentų sąrašas, branduolio dalykų uždaviniai, veiklos sritys, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties (pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo kartu su muzikos

ugdymu) programa, profesinės linkmės muzikinio ugdymo moduliu, pagrindinio ugdymo muzikos dalyko programa;

Programą baigusiems mokiniams rekomenduojama tęsti muzikinį ugdymą, renkantis profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulį, specializuoto ugdymo krypties muzikos programą (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programą) ar muzikinio neformaliojo vaikų švietimo programą.

MUZIKAVIMAS

8. Muzikavimo paskirtis – tobulinti mokinio pasirinkto instrumentinio muzikavimo įgūdžius.

9. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti arba instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

10. Muzikavimo uždaviniai:

10.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;

10.2. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius;

10.3. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius, muzikinės kalbos vartojimą;

10.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

11. Muzikavimo veiklos sritys:

11.1. muzikavimo technikos įvaldymas;

11.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

11.3. muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

12. Muzikavimo mokymo trukmė – 4 metai.

13. Muzikavimo mokymas: muzikavimo pamokos vyksta mokantis individualiai, 2 valandos per savaitę.

14. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnį repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemones; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento ar balso galimybes formuojant kokybišką garsą.
• Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnį muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.

15. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

15.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, intonavimas, ritminis tikslumas;

15.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;

15.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas.

KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

16. Mokantis programos dalykų, kaip visumos, ugdomos mokinių kompetencijos:

16.1. socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos – muzikuodami pavieniui, grupėje ir kolektyve mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus, įveikti iškylančius iššūkius, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdosi savivertę, empatiškumą ir savitvardą. Mokiniai stiprina taisyklingos laikysenos, kvėpavimo įgūdžius, mokosi saugiai elgtis patys ir saugoti kitus; ugdosi komunikavimo, bendradarbiavimo, iniciatyvumo, veiklos ir refleksijos gebėjimus, reikalingus iššūkiams įveikti ir realioms problemoms spręsti, savęs pažinimo ir tolesnio mokymosi krypties pasirinkimo gebėjimus;

16.2. kultūrinė – atlikdami įvairių stilių, žanrų, regionų muziką, bendraudami su profesionaliais menininkais mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis;

16.3. kūrybiškumo – mokydamiesi interpretuoti muzikos kūrinius mokiniai tyrinėja juos, siūlo idėjas dėl jo atlikimo, kritiškai jas vertina, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, įsivertina, kuria ir pristato savo kūrybą;

16.4. pilietiškumo – dalyvaudami valstybei svarbiuose renginiuose, atlikdami lietuvišką muziką, bendradarbiaudami su krašto gynėjais, valstybės institucijų pareigūnais, ugdosi pilietinį tapatumą, įsipareigoja gerbti ir ginti Lietuvos nepriklausomybę;

16.5. pažinimo – įgyja skirtingų muzikos mokymosi strategijų patirties, muzikinio raštingumo pagrindus, plėtoja sąvokų žodyną, mokosi planuoti laiką, kritiškai analizuoja savo mokymąsi ir įsivertinti pasiekimus. Ugdomi sudėtingesnio mąstymo lygio pažintiniai (loginio, intuityviojo, kūrybinio, kritinio mąstymo) ir sudėtingesnėmis procedūromis grindžiami praktiniai (žinių taikymo, veiklos būdų, priemonių naudojimo) gebėjimai.

4 klasė
1-ieji mokymosi metai

Programos apimtis 68 val.

Garso kokybės, dinamikos, intonacijos, ritmo, štrichų tobulinimas. Štrichų deriniai.

I, III ir pozicijos, aplikatūra, įvairūs pozicijų keitimo tipai. Slenkantieji (chromatiniai) kairės rankos pirštų judesiai. Dvigubos natos ir lengvi akordai I pozicijoje. Natūralūs flažoletai. Vibrato panaudojimas griežiant ilgas natas.

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 2-6 vienos-dviejų oktavų gamas ir trigarsius su perėjimais į III poziciją (G-dur, g-moll, A-dur, a-moll, B-dur, h-moll, , D-dur, d-moll), 2-6 etiudus, 4-6 pjeses, 1-2 stambią formą. I ir II pusmečio atsiskaitymo metu atlikti 2-3 skirtingo charakterio pjeses ir (arba) 1 stambią formą.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis
Dvarionas B. Preliudija
Handel G.F. Preliudija
Leiburas T. Trys nuotaikos
Italų l. d. Santa Liučija
Štaibelt D. Kamuoliukas
Metz M. Traukinyje
Komarovskis A. Lenktynės
Schumann R. Linksmasis valstietis

B lygis
Bach J.S. Gavotas
Mozart V.A. Gegužės daina
Rossini G. Šveicarų choras
Schumann R. Maršas

Stambios formos kūriniai

Rieding O. Koncertas h-moll III d.
Rieding O. Konceras G-dur I d.
Rieding O. Variacijos G-dur
Danklia Š. Introdukcija ir rondo
A. Vivaldi Koncertas G – dur I dalis

Atsiskaitymo būdai: I pusm. kontrolinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)

II pusm. akademinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)

II pusm. technikos įgūdžių kontrolinė pamoka – 1 gama, 1 etiudas.

5 klasė
2-ieji mokymosi metai

Programos apimtis 68 val.

Sistemingas motorikos, pirštų "bėglumo" vystymas ir lavinimas. Vibrato tobulinimas, jo atlikimas griežiant ir nedidelės trukmės natas. I-III pozicijų įvaldymas ir pažintis su aukštesnėmis pozicijomis. Tolesnis gamų per dvi oktavas tobulinimas (intonacija, garso kokybė, tempo ir legato vienu stryku natų skaičiaus didinimas), Pradedamas ir gamų bei trigarsių per tris oktavas griežimas.

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 2-4 gamas ir trigarsius su perėjimais į III, IV, V pozicijas (G-dur, g-moll, A-dur, a-moll, B-dur, h-moll, C-dur, c-moll, D-dur, d-moll, E-dur, e-moll), 2-6 etiudus, 4-6 pjeses, 1-2 stambią formą. I ir II pusmečio atsiskaitymo metu atlikti 2-3 skirtingo charakterio pjeses ir (arba) 1-2 stambią formą.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis
Bach J.S. Maršas
Baklanova N. Etiudas staccato
Bononcini G. Rondo
Brahms J. Lopšinė
Dvarionas B. Romansas
Dvarionas B. Valsas
Jenkinson E. Elfų šokis
Mari G. Arija senoviniame stiliuje
Pergolesi G. Arija
Šernas T. Barkarolė
Šernas T. Senovinis maršas
Tartini G. Sarabanda

Krotkevskis W. Medžioklė
Čaikovskis P. Neapolietiška dainelė
Dancla Ch.. Baladė

B lygis
Ofenbach Ž. Barkarolė
Metz M. Traukinyje
Martini G. Gavotas
Beethoven L. Kontradansas

Stambios formos kūriniai

Dancla Ch. Variacijos J.Veiglio tema Nr.5 op.89
Komarovskis A. Variacijos ukrainiečių liaudies dainos temomis
Rieding O. Variacijos G-dur
Seitz F. Koncertas G-dur
Vivaldi A. Koncertas G-dur Id.

Atsiskaitymo būdai: I pusm. kontrolinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)
II pusm. akademinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)
II pusm. technikos įgūdžių kontrolinė pamoka – 1 gama, 1 etiudas.

6 klasė
3-ieji mokymosi metai

Programos apimtis 68 val.

Pradiniai naujo kūrinio ruošimo mokymuisi įgūdžiai – savarankiškas pirštuotės bei štrichų sužymėjimas lengvose pjesėse.

Tolesnis pozicijų, štrichų, jų derinių tobulinimas.

Gamų grojimas per tris oktavas. Sumažintas ir dominant septakordai. Pažintis su dvigubomis (tercija, seksta, oktava) gaidomis.

Vibrato tobulinimas – pratimai vibrato amplitudei ir dažnumui keisti.

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 2-4 dviejų-trijų oktavų gamas su trigarsiais, dominantseptakordais, 2-6 etiudus, 4-6 pjeses, 1-2 stambią formą. I ir II pusmečio atsiskaitymo metu atlikti 2-3 skirtingo charakterio pjeses ir (arba) 1 stambią formą.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis
Bokerini L. Menuetas

Bom K. Perpetuum mobile
Gossec F. Gavotas
Ober L. Tamburinas
Pergolesi G.B. Siciliana
Rameau J.Ph. Tamburinas
Rubinštein Nat. Verpėja
Schuman R. Svajonė
Levi V. Tarantela
Čiurlionis M.K. Mazurka e- moll
Šernas T. Svajonėlė
Tartini G. Sarabanda

B lygis
Rubinštein N. Perpetuum mobile
Dancla Ch. Romansas
Zeitc F. Rondo iš Koncerto G- dur

Stambios formos kūriniai

Corelli A. Sonatos smuikui
Dancla Ch. Variacijos Donicečio tema Nr. 4 op. 89
Dancla Ch. Variacijos Pacini tema Nr.1 op.89
Vivaldi A. Koncertas G-dur Id.
Vivaldi A. Koncertas a-moll I d.
Vivaldi A. Koncertas a-moll II-III d.
Telemann G.F. Sonata A – dur I, II arba III ir IV dalys

Atsiskaitymo būdai: I pusm. kontrolinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)

II pusm. akademinis koncertas – 2 skirtingo charakterio kūriniai (2 pjesės arba pjesė ir stambios formos kūrinys)

II pusm. technikos įgūdžių kontrolinė pamoka – 1 gama, 1 etiudas.

7 klasė
4-ieji mokymosi metai

Programos apimtis 68 val.

Tolesnis muzikinių ir atlikimo įgūdžių tobulinimas. Dinamikos ir garso atspalvių įvairinimas, keičiant stryko ir stygos kontakto tašką, stryko vedimo greitį. Savarankiškas naujų pjesių, etiudų redagavimo įgūdžių lavinimas (aplikatūros, štrichų parinkimas).

Per mokslo metus rekomenduojama pagroti 2-4 trijų oktavų gamas, su trigarsiais, dominantseptakordais, dvigubomis gaidomis, 2-6 etiudus, 4-6 pjeses, 1-2 stambią formą. I ir II pusmečio atsiskaitymo metu atlikti 2-3 skirtingo charakterio pjeses ir (arba) 1 stambią formą.

SIŪLOMAS REPERTUARAS

Pjesės

A lygis
Bach J.S. Ave Maria
Haydn J. Serenada
Handel G.F. Gavotas
Glinka M. Jausmas
Shubert F. Bitutė
Beethoven L. Menuetas
Brahms J. Vengrų šokis Nr.7
Kreisler.F. Mažasis Vienos maršas
Schubert R. Ave Maria
Dvarionas B. Prie ežerėlio
Dvoržakas A. Čigonų daina
Masne Ž. Susimąstymas
Veracini A. Largo

B lygis
Bach J.S.Gavotas
Glinka M. Nuoširdumas
Dancla Š. Introdukcija ir Rondo
Eichhorn M. Gimtadienio valsas
Krotkevskis V. Arija

Stambios formos kūriniai

Akkolay O. Koncertas a-moll I d.
Beriot Ch. Variacijos d-moll op.1
Dancla Ch. Variacijos V.Bellini tema Nr.3 op. 89
Dancla Ch. Koncertinis solo
Handel G.F. Sonatos smuikui
Schikard I.Ch. Sonata
Rieding O. Koncertino D-dur op.5
Mozart V.A. Koncertas smuikui D – dur „Adelaida“
Vivaldi A. Koncertas g – moll I dalis
Bach J.S. Koncertas a – moll
Dvarionas B.Koncertino
Viotti D. Koncertas Nr.23 I dalis

Atsiskaitymo būdai:

I pusmečio pabaigoje, pirmosios perklausos metu, atliekami du skirtingo charakterio kūriniai iš baigiamosios programos.

II pusmečio pradžioje, antrosios perklausos metu, atliekami du baigiamojo egzamino programos kūriniai (negroti pirmosios perklausos metu).

II pusmečio antrojoje pusėje, trečiosios perklausos metu atliekama visa baigiamojo egzamino programa.

Baigiamasis egzaminas - gegužės mėn. (4 kūriniai: etiudas, stambios formos kūrinys, 2 skirtingo charakterio pjesės)

Vertinimas (vertinama 10 balų sistemoje) pagal šiuos kriterijus:

1 lentelė

Programos atlikimo analizė		
1	Emocinis santykis su atliekamu kūriniu	Vertinimas (+ -)
2	Kūrinių nuotaikos ir charakterio perteikimas	
3	Teksto tikslumas	
4	Metro, ritmo pojūtis	
5	Artikuliacija	

2 lentelė

Atlikimo įgūdžių analizė		
1	Taisyklinga rankų padėtis	Vertinimas (+ -)
2	Garso valdymas • piano – forte • cresc. – dim. • tembro išraiškingumas	
3	Pirštų vikrumas, motorika Atlikėjiška judesių laisvė	
4	Vibrato išpildymas	
5	Laikysena su instrumentu	

14. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnį repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemones; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento ar balso galimybes formuojant kokybišką garsą.
5. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnį muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

15. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

15.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, intonavimas, ritminis tikslumas;

15.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;

15.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas.

SMUIKININKŲ ANSAMBLIS

1. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

2. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

3. Ansamblio uždaviniai:

4.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

4.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

4.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

4.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

5. Ansamblio veiklos sritys:

5.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

5.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;

5.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

6. Ansamblio mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.

7. Ansambliai gali būti:

7.1. tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų arba balsų):

7.1.1. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas,akordeonas ir kt.)) (2, 3, 4, 6 mokiniai);

7.1.2. styginių instrumentų ansambliai (smuikininkų, gitaristų ir kt.);

7.2. netradicinės sudėties ansambliai (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų arba balsų).

8. Ansamblio mokymas:

8.1. mokomasi nuo antrų mokymo metų, rekomenduojama 1 valandą per savaitę;

8.2. tobulinami mokinių skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, komunikavimui ir bendravimui;

8.3. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;

8.4. atliekant kūrinius, pagrindinis dėmesys skiriamas teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;

8.5. mokiniai mokomi derinti veiksmus su kitais atlikėjais;

1. Veiklos sritis - ansamblio pojūčio ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmais.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją
2. Veiklos sritis - kūrinių interpretavimas ansamblyje	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	

Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą

10. Rekomenduojama ansamblio turinio apimtis:

10.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;

10.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

10.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

10.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4-6 kūriniai, įtraukiant ir praeitų metų kūrinius.

Kiekvienų mokslo metų smuikininkų ansamblio repertuaras pateikiamas teminiuose planuose.

SMUIKO DALYKO NEFORMALIOJO ŠVIETIMO UGDYMO PROGRAMA

(C LYGIS)

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Neformaliojo ugdymo programos (toliau – Programos) paskirtis – padėti mokykloms pasirengti mokyklos lygmens Programą ir užtikrinti formalųjį švietimą papildančio ugdymo kokybę.

2. Programos trukmė – 4 metai.

3. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės: mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, fortepijonas arba pianinas, garso klausymosi įranga, metronomas, kompiuteris su interneto prieiga.

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, STRUKTŪRA IR DERMĖ SU KITOMIS MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMOMIS

4. Programos tikslas – suteikti mokiniui pradines muzikos žinias, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius ir bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.

5. Programos uždaviniai:

5.1. plėtoti mokinių meninius ir kūrybinius gebėjimus;

5.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;

5.3. formuoti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;

5.4. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.

MUZIKAVIMAS

7. Muzikavimo paskirtis – suteikti mokiniui pasirinkto instrumentinio muzikavimo pradmenis.

8. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

9. Muzikavimo uždaviniai:

9.1. atskleisti muzikinius gebėjimus, puoselėjant prigimtinį vaiko muzikalumą;

9.2. formuoti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius;

9.3. pažinti muzikinės kalbos priemones;

9.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus, improvizacinius gebėjimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

10. Muzikavimą sudaro trys veiklos sritys:

10.1. muzikavimo atlikimo įgūdžių įvaldymas;

10.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

10.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

11. Muzikavimo mokymo trukmė – 4 metai.

12. Muzikavimo mokymas: muzikavimo pamokos yra individualios; 0,5 arba 1 valanda per savaitę;

13. Muzikavimo mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikos atlikimo įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti pradinius muzikavimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – perskaityti ir teisingai atlikti muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Pažinti muzikinį raštą ir galėti jį perskaityti, naudojant muzikos instrumentą.	1.1.1. Pažinti natas, žinoti jų pavadinimus; 1.1.2. žinoti garsų ar pauzių trukmę; 1.1.3. žinoti pagrindinius dinamikos ženklus.
1.2. Taisyklingai sėdint, išgauti kokybišką garsą.	1.2.1. Žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.2.2. nusakyti ir pademonstruoti taisyklingo garso išgavimo principus, pirštuotę; 1.2.3. įvardinti muzikos instrumento priežiūros reikalavimus.
8. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – muzikinės veiklos metu taikyti išraiškos priemones muzikos kūrinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti skirtingo charakterio nesudėtingos faktūros kūrinius, perteikiant jų emocijas, charakterį, nuotaiką	2.1.1.Paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinys), formą ir naudojamus interpretacijos ženklus
2.2. Atliekant kūrinius laikytis tempo, dinamikos, artikuliacijos nuorodų.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. paaiškinti kūrinyje esančių išraiškos priemonių atlikimo ypatumus.
3. Veiklos sritis - muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. Mokytis sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai scenoje; 3.1.3. Mokytis susikaupti, nesijaudinti pamokoje ir pasirodymo metu.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardyti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).

14. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

14.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

14.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

14.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

SMUIKO DALYKO NEFORMALIOJO UGDYMO PROGRAMOS TURINYS

Programos apimtis: 1 – 4 metai. 17 val. arba 34 val. per mokslo metus – pagal mokinio pageidavimus. Reikalavimai atitinka pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos I-IV klasių reikalavimus. Repertuaras parenkamas pagal vaiko gabumus ir poreikius iš Smuiko dalyko ugdymo programos literatūros sąrašo.
Reikalavimai atitinka pradinio muzikinio ugdymo programas (I-IV kl.).

Atsiskaitymo būdai:

I kl. – **II pusmečio** pabaigoje akademiniame koncerte atliekama:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinį;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 2 kūrinius.

II kl. – I pusmetis. Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

II pusmetis. Akademinis koncertas. Atliekama:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinį;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 2 kūrinius.

III kl. – **I pusmetis.** Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys.

II pusmetis. Akademinis koncertas.

1) mokiniai, turintys 17 val. – 1 kūrinį;

2) mokiniai, turintys 34 val. – 2 kūrinius.

IV kl. - **I pusmetis.** Kontrolinis koncertas. Atliekamas 1 kūrinys

II pusmetis. Baigiamasis egzaminas. Atliekama:

1) mokiniai, turintys 17 val. – 2 skirtingo charakterio kūriniai

2) mokiniai, turintys 32 val. – 2 skirtingo charakterio kūriniai

Baigiamojo egzamino vertinimo kriterijai:

- teksto tikslumas
- intonavimas
- štichų kokybė
- garso kokybė

- kūrinio stiliaus pojūtis
- kūrinio charakterio atskleidimas

Naudota literatūra

Gricius A. Grok, žiogeli, smuikeliu. – Vilnius, 1986
Gricius A. Smuikas - mano draugas. – Kaunas, 1990
Katerine and Hugh Colledge. Stepping Stones. - Music Publishers Ltd., 1998
Metz Louis & Mary. Playing Together. – Amsterdam, 1994
Paketūras V., Gricius A. Gamos - duetai pradedantiesiems smuikininkams. – Vilnius, 1974
Родионов К. Начальные уроки игры на скрипке I ч. – Музыка, 1993
Шальман С. Я буду скрипачом I-II ч. – Ленинград, 1987
Šernas T. Etiudai smuikui. – Kaunas, 1989
Šradikas G. Pratimai (I sąsiuvinis)
Suzuki Šiniši. Smuikinin kas Suzuki metodu. – Kiivas, 1994
Termeen Julia. The Violinspiration Songbook (2016) (Aranžuotės su fonogramomis)
Tijūnėlienė Ieva. Smuikelės giesmė 2017
Tijūnėlienė Ieva. Smuikelės giesmė 2 (su fonogramomis) - (2021)
Davey Peter, Hussey Christopher Abracadabra Violin – London, 2009

Aprobuota

Druskininkų M. K. Čiurlionio meno mokyklos

Styginių instrumentų metodinės grupės posėdyje

2026 m. rugpjūčio 24 d.

Protokolo Nr.